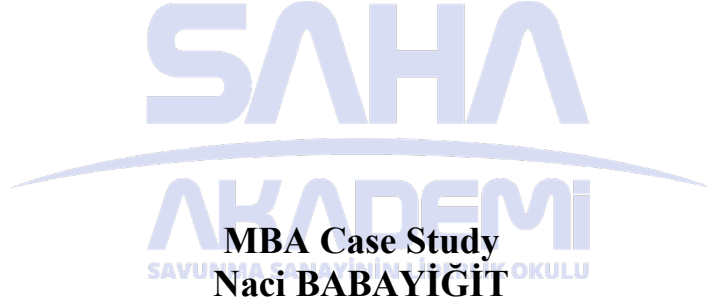

T.C
SAHA İSTANBUL & TÜBİTAK TÜSSİDE
SAHA AKADEMİ MBA YÖNETİCİ GELİŞTİRME PROGRAMI

Savunma Sanayii ve Uluslararası İlişkiler, Güç Dengeleri ve Stratejik Etkiler

Danışman
Dr. Uğur TARÇIN
İstanbul - 2025

1. SAHA İstanbul Yönetim Kurulu kararıyla, 2024-2025 eğitim döneminden itibaren SAHA AKADEMİ MBA katılımcılarına “Araştırma Projesi” hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir. Bu uygulama; katılımcıların sektörel bilgi, stratejik düşünme ve akademik üretkenlik yetkinliklerini geliştirmeyi hedeflerken, savunma sanayii ekosistemine bilimsel katkıyı artırmayı amaçlamaktadır. Bu girişim, Türk savunma sanayii ekosisteminde bilimsel katkıyı artırmaya yönelik önemli bir adımdır.

2. SAHA İstanbul-SAHA AKADEMİ tarafından yayımlanan bu çalışma, ilgili yazar tarafından özgün biçimde hazırlanmış ve beyan edilmiştir. Çalışmada yer alan görüşler yazara ait olup, SAHA İstanbul’un kurumsal görüşünü yansıtmamaktadır. İçerikte sunulan bilgi, yorum ve sonuçların doğruluğu sorumlu yazara aittir. SAHA AKADEMİ; benzerlik oran tespiti yapmıştır.

3. Bu çalışma, [Naci BABAYİĞİT] tarafından hazırlanmıştır. Araştırma Projesi danışman tarafından değerlendirilmiş ve sunumu [11 Mayıs 2025] tarihinde yeterli görülerek kabul edilmiştir.

Araştırma Projesi Sunum Jüri Üyeleri

Başkan	Dr. Uğur Tarçın (SAHA AKADEMİ Öğr.Görevlisi)	<i>e-imzalıdır</i>
Üye	Ayşe Çağın (SAHA AKADEMİ Yöneticisi)	<i>e-imzalıdır</i>
Üye	Muzaffer Ünsaldı (Kurumsal İletişim ve Marka Yöneticisi)	<i>e-imzalıdır</i>

(Formun aslı, imzalı olarak ilgili dosyada muhafaza edilmektedir.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
• HAZIRLAYAN BİLGİ:	
Vaka Çalışması Başlığı:	3
1. Vaka Özeti:	3
2. Sorun Tanımı:	3
3. Amaç:	3
4. Vaka Arka Planı:	4
5. Analiz Yöntemi:	7
6. Çözüm Önerileri:	7
7. Gerçekleştirilen Aşamalar veya Eylemler:	9
8. Ek Bilgiler:	9
9. Bulgular:	9
10. Değerlendirme	10
11. Sonuç ve Tavsiyeler:	10
12. Kaynakça	13

SAVUNMA SANAYİİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER, TÜRKİYE’NİN ASKERİ GÜCÜ VE STRATEJİK ETKİLERİ

(CASE(VAKA)STUDY)

Naci BABAYİĞİT

Konfida Makina

naci.babayigit@konfida.com

1. Vaka Özeti

Bu vaka çalışması, Türkiye'nin savunma sanayii alanında elde ettiği teknolojik başarıların ve askeri kabiliyetlerinin uluslararası ilişkilerdeki etkilerini incelemektedir. Türkiye, son yıllarda Afrika, Orta Doğu, Kafkaslar ve Doğu Avrupa gibi bölgelerde askeri ve savunma sanayii iş birlikleri ile öne çıkmıştır. Ancak, geçmişte yaşanan savunma sanayii eksikliklerinin yol açtığı baskılar, Türkiye'nin bu alanda kendi kendine yeterliliğe ulaşmasının ne kadar kritik olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışma, Türkiye'nin savunma sanayii alanındaki atılımlarının hem askeri hem de politik alanda nasıl bir güç dengesi yarattığını analiz etmektedir.

2. Sorun Tanımı

Türkiye'nin askeri gücü ve kabiliyetleri güçlü olmasına rağmen, savunma sanayii üretim ve teknolojilerinin yetersiz kalması durumunda, geçmişte olduğu gibi hem askeri hem de politik alanda dış baskılara maruz kalma riski bulunmaktadır. Özellikle NATO üyeliği, AB ile ilişkiler, Rusya-Çin gibi küresel güçlerle dengeler ve bölgesel çatışmalar (Suriye, Irak, Libya, Ukrayna) gibi konularda savunma sanayii bağımsızlığı, Türkiye'nin uluslararası arenadaki manevra kabiliyetini doğrudan etkilemektedir.

3. Amaç

Türkiye'nin savunma sanayii alanında elde ettiği başarıların, uluslararası ilişkilerdeki güç dengelerine nasıl etki ettiğini analiz etmek ve bu alandaki eksikliklerin yol açabileceği riskleri ortaya koymaktır. Ayrıca, Türkiye'nin savunma sanayii üretim ve teknolojilerini geliştirerek nasıl bir stratejik üstünlük sağlayabileceğini değerlendirmektir.

4. Vaka Arka Planı

Türkiye, son yıllarda savunma sanayii alanında önemli atılımlar gerçekleştirmiştir. İHA/SİHA teknolojileri, KAAN milli savaş uçağı projesi (MMU), füze savunma sistemleri ve diğer savunma sanayii ürünleri ile uluslararası arenada dikkat çekmiştir. Bu başarılar, Türkiye'nin Afrika (Somali, Libya), Orta Doğu (Katar, Irak), Kafkaslar (Azerbaycan) ve Doğu Avrupa (Ukrayna) gibi bölgelerdeki etkisini artırmıştır. Ancak, geçmişte yaşanan savunma sanayii eksiklikleri ve dışa bağımlılık, Türkiye'nin bu alanda kendi kendine yeterliliğe ulaşmasının ne kadar kritik olduğunu göstermektedir. Bu durum birkaç örnek ile açıklamaya çalışılmıştır.

2000'li Yıllarda Heron Olayları:

Türkiye'nin 2000'li yıllarda İsrail'den satın aldığı Heron insansız hava araçları (İHA'lar), özellikle terörle mücadele operasyonlarında kullanılmak üzere temin edilmiştir. Ancak, bu araçların kullanımı ve bakımı konusunda İsrail ile yaşanan anlaşmazlıklar, Türkiye'nin operasyonel bağımsızlığını kısıtlayan bir faktör olmuştur. İsrail'in Heron İHA'larının bakımı, yazılım güncellemeleri ve modernizasyonu konusunda belirleyici rol oynaması, Türkiye'nin bu araçları istediği şekilde ve zamanlamayla kullanmasını engellemiştir.

Özellikle PKK terör örgütüne karşı yürütülen operasyonlarda, Heron İHA'larının etkin bir şekilde kullanılması gerekiyordu. Ancak, İsrail'in teknik destek ve bakım konusundaki kısıtlamaları, Türkiye'nin bu araçları tam kapasiteyle kullanmasını zorlaştırmıştır. Bu durum, Türkiye'nin savunma sanayii alanında dışa bağımlılığının ne kadar riskli olabileceğini açıkça ortaya koymuştur. İsrail'in Heron İHA'larının kullanımına ilişkin koyduğu şartlar, Türkiye'nin operasyonel esnekliğini azaltmış ve terörle mücadelede zaman zaman aksamalara neden olmuştur.

Bu yaşananlar, Türkiye'nin savunma sanayii alanında kendi kendine yeterliliğe ulaşmasının ne kadar kritik olduğunu bir kez daha göstermiştir. Heron İHA'ları konusunda yaşanan sıkıntılar, Türkiye'nin yerli ve milli insansız hava araçları (İHA) ve silahlı insansız hava araçları (SİHA) projelerine hız vermesine neden olmuştur. Bu kapsamda, Türkiye, Bayraktar TB2 gibi yerli İHA'larını geliştirerek, terörle mücadelede ve sınır ötesi operasyonlarda büyük bir operasyonel bağımsızlık kazanmıştır.

İHA konusunda 2020 yılında yayımlanan bir raporda (Duran, 2020), Türkiye'nin savunma sanayiindeki dönüşümü, özellikle İnsansız Hava Araçları (İHA) alanındaki gelişmeleri mercek altına alınmıştır. Rapor ana hatlarıyla aşağıdaki konulara değinmektedir:

a. Heron İHA'larının Kullanımı ve Sorunları:

İsrail yapımı Heron'ların Türkiye tarafından kullanılma sürecinde yaşanan teknik sorunlar, yazılım kısıtlamaları ve dışa bağımlılığın doğurduğu stratejik riskler ele alınmıştır.

b. Yerli ve Milli Üretime Geçiş:

a. Bayraktar TB2 ve ANKA gibi yerli İHA projelerinin geliştirilmesi, bu projelerin savunma sanayiindeki dışa bağımlılığı azaltmadaki rolü anlatılmaktadır.

b. Türkiye'nin bu süreçte teknoloji transferine değil, özgün üretime yönelerek savunma teknolojilerinde özgüven kazandığı vurgulanmaktadır.

c. Askeri ve Jeopolitik Etkiler:

Yerli SİHA'ların Suriye, Libya ve Dağlık Karabağ gibi sıcak bölgelerdeki etkin kullanımı, bu araçların hem askeri başarıya hem de uluslararası algıya katkısı olarak sunulmaktadır.

d. Sanayi ve Ekonomik Yansımalar:

Savunma sanayinde yerli firmaların güçlenmesi, KOBİ'lerin ekosisteme katılması ve ihracat potansiyeli gibi ekonomik etkiler üzerinde durulmaktadır.

2011 Suriye İç Savaşı ve NATO'nun Hava Savunma Sistemlerini Çekmesi:

Suriye iç savaşının başlangıcından itibaren Türkiye, güney sınırlarının güvenliğini sağlamak amacıyla NATO'dan hava savunma desteği talep etmiştir. Bu talep doğrultusunda, NATO üyesi ülkeler Türkiye'ye Patriot hava savunma sistemleri konumlandırmıştır.(euronews)

Almanya, Hollanda ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD), 2013 yılının başlarında Türkiye'ye toplamda altı adet Patriot bataryası göndermiştir. Bu bataryalar Adana, Gaziantep ve Kahramanmaraş illerine yerleştirilerek, Suriye'den gelebilecek olası hava saldırılarına karşı koruma sağlamıştır.

Zaman içinde, bu ülkeler çeşitli nedenlerle Patriot bataryalarını geri çekmiştir:

- Hollanda, 2015 yılında Türkiye'deki Patriot birliğini geri çekmiş ve yerine İspanya'nın Patriot sistemi konumlandırılmıştır.
- Almanya, 2015 yılı sonunda Türkiye'deki Patriot sistemlerini geri çekmiştir.
- ABD, 2015 yılında Türkiye'deki Patriot sistemlerini geri çekmiştir.

Bu geri çekilmelerin ardından, Türkiye'nin hava savunma ihtiyaçları ve NATO ile iş birliği konuları gündemde kalmaya devam etmiştir. Örneğin, 2020 yılında İdlib'deki gelişmeler sonrasında Türkiye, ABD'den yeniden Patriot hava savunma sistemi talebinde bulunmuştur. (euronews)

Ancak bu süreçte, Türkiye'nin müttefiklerinden beklediği süreklilikte ve kuvvette destek alamadığı dikkat çekmiştir. Hollanda, Almanya ve ABD'nin sistemlerini kısa süre içinde geri çekmeleri, ittifak dayanışmasına yönelik soru işaretlerini artırmıştır. Bu bağlamda yalnızca İspanya, Patriot bataryalarını görev süresi boyunca Türkiye'de tutmaya devam etmiş ve birkaç kez görev süresini uzatarak, NATO dayanışması anlamında istikrarlı ve güvenilir bir destek sunmuştur.

Bu gelişmeler, Türkiye'nin hava savunma sistemine olan ihtiyacını ve bu alandaki dışa bağımlılığın stratejik risklerini bir kez daha ortaya koymuştur. Hem NATO içinde destek beklentileri hem de bölgesel tehditlerin doğrudan etkisiyle, hava savunma sistemlerinin milli kapasiteyle geliştirilmesi konusu öncelikli hale gelmiştir.

F-35 Krizi:

Türkiye, F-35 savaş uçağı programına ortak olarak katılmış ve bu uçakları satın almak için önemli yatırımlar yapmıştır. Ancak, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemlerini satın alması, ABD ve diğer NATO ülkeleri tarafından büyük bir tepkiyle karşılanmıştır. ABD, Türkiye'yi F-35 programından çıkarmış ve CAATSA yaptırımları uygulamıştır. Bu kriz, Türkiye'nin savunma sanayii alanında dışa bağımlılığının ne kadar riskli olabileceğini bir kez daha göstermiştir. F-35 programından çıkarılma, Türkiye'nin kendi milli savaş uçağı projesi KAAN (MMU) gibi yerli projelere yönelmesine neden olmuştur.

Sonuç olarak Türkiye'nin savunma sanayii alanında yaşadığı dışa bağımlılık sorunları, özellikle Heron İHA'ları, F-35 krizi ve CAATSA yaptırımları gibi örneklerle açıkça ortaya çıkmıştır. Bu durum, Türkiye'nin savunma ihtiyaçlarını karşılamak için parasını ödemesine rağmen, politik ve

teknik engeller nedeniyle tam kapasiteyle erişememesine veya kısıtlı imkanlarla yetinmek zorunda kalmasına neden olmuştur. Bu süreç, Türkiye'nin milli savunma sanayii alanında kendi kendine yeterliliğe ulaşmasının ne kadar kritik olduğunu bir kez daha göstermiştir.

"Türk Savunma Sanayii'nin Dönüşümü: Yerli ve Milli Projeler" makalesinde, Heron İHA'ları ve F-35 krizi gibi örneklerin Türkiye'nin savunma sanayii stratejisini nasıl şekillendirdiği ele alınmıştır. Bayraktar TB2 gibi yerli İHA'ların geliştirilmesi ve Altay tankı, TF-X Milli Muharip Uçak projesi gibi diğer milli projelerin hızlandırılması, Türkiye'nin dışa bağımlılıktan kurtulma çabalarını yansıtmaktadır. (Savunma Teknolojileri Dergisi, 2021)

5. Analiz Yöntemi

Bu çalışma, içerik analizi yöntemiyle akademik makaleler, haber raporları ve resmi açıklamalar ışığında derlenmiştir. Ayrıca, savunma stratejisi ve uluslararası ilişkiler literatüründe yer alan güç teorileriyle bağ kurulmuştur (Waltz, 1979; Nye, 2004). Türkiye'nin savunma sanayii alanındaki başarılarının bölgesel ve küresel etkileri, özellikle NATO, AB, Rusya ve Çin gibi aktörlerle ilişkiler bağlamında incelenmiştir.

6. Çözüm Önerileri

- a. **Yerel ve Uluslararası İş Birliklerinin Güçlendirilmesi:** Yerel firmalar ile uluslararası savunma şirketleri arasında ortak projeler ve teknoloji transferi anlaşmaları yapılması. Bu, hem teknolojik bilgi birikimini artırır hem de uluslararası pazarlara erişimi kolaylaştırır.
- b. **İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi:** Savunma sanayii alanında nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi için eğitim programları, burslar ve staj imkanlarının artırılması. Üniversiteler ve araştırma kurumları ile iş birlikleri kurularak uzmanlık alanlarının geliştirilmesi.
- c. **Yenilikçi Teknolojilere Yatırım:** Yapay zeka, siber güvenlik, otonom sistemler, drone teknolojileri ve kuantum hesaplama gibi geleceğin teknolojilerine yatırım yapılması. Bu alanlarda öncü olmak, savunma sanayiinde rekabet avantajı sağlar.
- d. **Stratejik Planlama ve Uzun Vadeli Vizyon:** Savunma sanayii için 10-20 yıllık stratejik planlar oluşturulması. Bu planlar, teknolojik trendler, jeopolitik gelişmeler ve ulusal güvenlik ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmeli.

- e. **Siber Savunma Kapasitesinin Artırılması:** Siber saldırılara karşı korunma ve savunma yeteneklerinin geliştirilmesi. Bu, hem askeri hem de sivil altyapıların güvenliği için kritik öneme sahiptir.
- f. **Yerli Tedarik Zincirlerinin Güçlendirilmesi:** Savunma sanayii için gerekli olan kritik malzemelerin ve bileşenlerin yerel olarak üretilmesi. Bu, dışa bağımlılığı azaltır ve ulusal güvenliği artırır.
- g. **Finansman ve Teşvik Mekanizmalarının Çeşitlendirilmesi:** Savunma sanayii projeleri için devlet destekli fonlar, özel sektör yatırımları ve risk sermayesi gibi farklı finansman kaynaklarının kullanılması. Ayrıca, Ar-Ge projelerine vergi indirimleri ve teşvikler sağlanması.
- h. **Test ve Sertifikasyon Altyapılarının Geliştirilmesi:** Savunma sistemlerinin test edilmesi ve sertifikalandırılması için modern tesislerin kurulması. Bu, ürünlerin uluslararası standartlara uygunluğunu sağlar ve ihracat potansiyelini artırır.
- i. **Asker-Sivil Entegrasyonun Artırılması:** Askeri teknolojilerin sivil alanlarda kullanımını teşvik ederek, savunma sanayii ile diğer sektörler arasında sinerji yaratılması. Bu, hem ekonomik büyümeyi destekler hem de teknolojik yenilikleri hızlandırır.
- j. **Uluslararası Fuarlar ve Sergilere Katılım:** Savunma sanayii ürünlerinin tanıtımı ve pazarlanması için uluslararası fuar ve sergilere aktif katılım sağlanması. Bu, marka bilinirliğini artırır ve yeni iş birlikleri için fırsatlar yaratır.
- k. **Stratejik Stok Yönetimi ve Lojistik:** Savunma sanayii için kritik öneme sahip malzemelerin stoklanması ve lojistik ağların güçlendirilmesi. Bu, olası kriz durumlarında hızlı ve etkili bir şekilde müdahale edebilme kapasitesini artırır.
- l. **Halkın Bilinçlendirilmesi ve Destek Sağlanması:** Savunma sanayii projelerinin önemi konusunda halkın bilinçlendirilmesi ve bu alana olan desteğin artırılması. Bu, hem yerel hem de ulusal düzeyde projelerin daha geniş bir tabana yayılmasını sağlar.
- m. **Teknofest gibi etkinliklerin yaygınlaştırılması ve desteklenmesi:** Teknofest gibi etkinliklerin kapsam alanı genişletilerek ve sayıları artırılarak, savunma sanayii ve teknoloji alanındaki gelişmeler toplumun her kesimine ulaştırılabilir. Bu tür girişimler,

savunma sanayii ve teknolojinin ulusal bir hedef ve gurur kaynağı haline gelmesine önemli bir katkı sağlamaktadır.

7. Gerçekleştirilen Aşamalar veya Eylemler

- Somali’de Türk askeri üssü ve eğitim faaliyetleri (BBC News, 2021).
- Libya’da Ulusal Mutabakat Hükümeti’ne (UMH) savunma desteği ve hava üstünlüğü sağlanması (Al Jazeera, 2020).
- SİHA ve İHA sistemlerinin Afrika, Katar, Azerbaycan ve Ukrayna gibi ülkelere ihracı (Daily Sabah, 2023).
- KAAN (MMU) gibi ileri teknoloji projelerinin savunma diplomasisine entegre edilmesi (Defense News, 2023).
- Rusya’dan S-400 hava savunma sistemlerinin alınması ve NATO ile yaşanan gerginlikler (Defense News, 2020).

8. Ek Bilgiler

- Körfez ülkeleriyle savunma sanayii iş birlikleri (Daily Sabah, 2023).
- NATO ile yaşanan S-400 gerginliği (Defense News, 2020).
- Ege’de Yunanistan ile yaşanan 12 mil krizi (BBC News, 2020).
- Rusya-Ukrayna savaşı ve Türkiye’nin arabuluculuk rolü (Al Jazeera, 2022).
- AB’nin Türkiye’yi üyeliğe davet etme olasılığı (The Diplomat, 2023).
- Baykar firmasının iki İtalyan şirket ile iş birliği (Baykar, 2024, 2025)
- STM’nin iki Portekiz gemi ihalesini alması (STM, 2025)

9. Bulgular

- Türkiye’nin savunma sanayii alanındaki teknolojik üstünlüğü, yerel güvenlik güçlerinin kapasitesini artırmıştır.
- NATO üyeliği ve AB ile ilişkilerde yaşanan gerginlikler, Türkiye’nin savunma sanayii bağımsızlığının önemini ortaya koymuştur.

- Savunma sanayii ihracatı, Türkiye'nin bölgesel ve küresel etkisini artıran bir diplomatik araç haline gelmiştir.
- Rusya-Çin gibi küresel güçlerle savunma iş birlikleri, Türkiye'nin uluslararası arenadaki manevra kabiliyetini artırmıştır.

10. Değerlendirme

Realist güç dengesi teorilerine göre, Türkiye'nin savunma sanayii alanında elde ettiği başarılar, yalnızca bölgesel değil, küresel stratejik dengelerde de rol oynamasını sağlamıştır (Waltz, 1979). Ancak, NATO ve AB ile yaşanan gerginlikler, Türkiye'nin savunma sanayii bağımsızlığını korumasının ne kadar kritik olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, Türkiye'nin Rusya ve Çin gibi aktörlerle savunma iş birlikleri, uluslararası ilişkilerde yeni bir denge oluşturma potansiyeli taşımaktadır.

11. Sonuç ve Tavsiyeler

Türkiye'nin savunma sanayii alanında elde ettiği başarılar, uluslararası ilişkilerde yeni bir yumuşak güç modeli olarak değerlendirilebilir. Bu modelin sürdürülebilirliği için yerel halkla entegrasyon ve uzun vadeli güven inşası gerekmektedir. Aynı zamanda, Türkiye'nin NATO, AB, Rusya ve Çin gibi aktörlerle ilişkilerini dengede tutacak bir strateji izlemesi önem arz etmektedir. Savunma sanayii bağımsızlığı, Türkiye'nin uluslararası arenadaki manevra kabiliyetini koruması için hayati bir öneme sahiptir.

Savunma sanayisindeki ihracat başarısına paralel olarak, savunma diplomasisinin etkin kullanımı büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin savunma sanayii ihracatı, 2024 yılında 7.1 milyar dolara ulaşarak bir önceki yıla göre 1.6 milyar dolar artış göstermiştir. Türk savunma sanayisi, 2023 yılında 170'ten fazla ülkeye ihracat yaparak küresel pazarda etkinliğini artırmıştır. Başlıca alıcılar arasında Azerbaycan, Birleşik Arap Emirlikleri, Burkina Faso, Filipinler, İngiltere, Katar, Pakistan, Polonya, Ruanda, Senegal, Tunus ve Ukrayna yer almakta, her yıl yeni ülkeler bu ağı dahil olmaktadır. Ayrıca, Baykar'ın İHA'ları 32 ülkeye ihraç edilmiştir. Bu başarılar, stratejik ortaklıkları güçlendirirken, güvenlik iş birliğini ve teknoloji paylaşımını teşvik ederek küresel istikrara katkı sağlamaktadır.

Türkiye'nin savunma sanayii alanında kendi kendine yeterliliğe ulaşması ve bu alanda küresel bir aktör haline gelmesi, yalnızca bugünün değil, gelecek nesillerin de sahiplenmesi gereken bir

hedefdir. Bu hedefin gerçekleşmesi için, savunma sanayii ve teknoloji üretiminin ülkenin milli bir meselesi haline gelmesi ve genç nesillerin bu alanda yeteneklerini geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, **Teknofest** gibi teknoloji festivalleri, gençlerin savunma sanayii ve teknoloji alanında özgüven kazanmaları ve bu alanlara yönelmeleri için kritik bir rol oynamaktadır.

Teknofest'in Savunma Sanayii ve Teknoloji Üretimine Katkısı

Teknofest, Türkiye'nin savunma sanayii ve teknoloji alanında attığı adımları genç nesillere aktarmak ve onları bu alanda teşvik etmek amacıyla düzenlenen bir teknoloji festivalidir. Festival, gençlerin yaratıcı fikirlerini hayata geçirebilecekleri bir platform sunarken, aynı zamanda savunma sanayii ve teknoloji üretiminin önemini vurgulamaktadır.

- **Gençlerin Yeteneklerini Keşfetmesi:** Teknofest, gençlerin savunma sanayii, havacılık, uzay teknolojileri, yapay zeka ve robotik gibi alanlarda projeler **geliştirmelerine olanak tanır. Bu projeler, gençlerin yeteneklerini keşfetmelerine ve** bu alanlarda kendilerini geliştirmelerine yardımcı olur.
- **Özgüven Aşılması:** Festival, gençlerin geliştirdikleri projeleri sergileme ve ulusal ve uluslararası arenada yarışma imkânı sunar. Bu durum, gençlerin özgüven kazanmalarını ve kendi yeteneklerine inanmalarını sağlar. Özellikle savunma sanayii gibi stratejik alanlarda başarılı projeler geliştiren gençler, ülkenin geleceği için umut vaat eden bireyler haline gelir.
- **Savunma Sanayii ve Teknoloji Üretimine Yaygınlaştırılması:** Teknofest, savunma sanayii ve teknoloji üretiminin sadece büyük şirketler veya devlet kurumları tarafından değil, gençler ve halk tarafından da sahiplenilmesini sağlar. Bu durum, savunma sanayii alanında farkındalığı artırır ve bu alana yönelik ilgiyi canlandırır.

Gelecek Nesillerin Sahiplenmesi

Savunma sanayii ve teknoloji üretimi, bir ülkenin bağımsızlığı ve güvenliği için hayati öneme sahiptir. Bu nedenle, bu hedefin gelecek nesiller tarafından sahiplenilmesi ve sürdürülebilir kılınması gerekmektedir. Teknofest gibi etkinlikler, gençlerin bu alanda kendilerini geliştirmelerine ve savunma sanayii ile teknoloji üretimine katkıda bulunmalarına olanak tanır.

- **Eğitim ve Farkındalık:** Teknofest, gençlere savunma sanayii ve teknoloji alanında eğitimler ve atölye çalışmaları sunar. Bu eğitimler, gençlerin bu alanlarda bilgi ve

becerilerini artırmalarına yardımcı olur. Ayrıca, festivalde düzenlenen seminerler ve paneller, gençlerin savunma sanayii ve teknoloji üretiminin önemi hakkında farkındalık kazanmalarını sağlar.

- **Milli Bir Hedef Haline Gelmesi:** Teknofest, savunma sanayii ve teknoloji üretimini ülkenin milli bir hedefi haline getirir. Gençler, bu hedefe ulaşmak için çalışırken, aynı zamanda ülkenin geleceği için bir sorumluluk hisseder. Bu durum, savunma sanayii alanında sürdürülebilir bir başarı için kritik bir adımdır.

12. Kaynakça

- **Al Jazeera.** (2020, 2022). "Turkey's military footprint in Africa expands." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.aljazeera.com>
- **Anadolu Ajansı.** (2020, 2021, 2022). "Türkiye'nin savunma sanayii başarısı ve uluslararası iş birlikleri." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.aa.com.tr>
- **Anadolu Ajansı** Savunma ve havacılıktan 2023'te ihracat rekoru, Göksel Yıldırım 02.01.2024 - <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/savunma-ve-havacilik-tan-2023te-ihracat-rekoru/3098418?utm>
- **BBC News.** (2015, 2020, 2021). "Turkey's growing influence in Africa." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.bbc.com>
- **Daily Sabah.** (2023). "Turkey's defense industry gains traction in Africa." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.dailysabah.com>
- **Defense News.** (2020, 2023). "Gulf countries express interest in Turkey's KAAN fighter jet." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.defensenews.com>
- **Reuters.** (2015). "Turkey cancels Chinese missile defense system deal." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.reuters.com>
- **The Diplomat.** (2017, 2021, 2023). "Turkey's S-400 Deal with Russia: A Game Changer?" [Çevrimiçi] Erişim: <https://thediplomat.com>
- **Waltz, K. N.** (1979). *Theory of International Politics*. McGraw-Hill.
- **Nye, J. S.** (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs.
- **Teknofest Resmi Web Sitesi.** (2023). "Teknofest Hakkında." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.teknofest.org>
- **Anadolu Ajansı.** (2022). "Teknofest, gençlerin savunma sanayii ve teknoloji alanındaki yeteneklerini keşfetmesine yardımcı oluyor." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.aa.com.tr>
- **Daily Sabah.** (2023). "Teknofest, Türkiye'nin savunma sanayii hedeflerine gençleri dahil ediyor." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.dailysabah.com>
- **BBC News.** (2021). "Teknofest: Türkiye'nin teknoloji ve savunma sanayii alanındaki yükselişi." [Çevrimiçi] Erişim: <https://www.bbc.com>
- Alpaslan Erdoğan M.A & Uğur Tarçın, PhD, GÜÇLÜ TÜRKİYE İÇİN SAVUNMA SANAYİ ÖNERİLERİ, 13.3.2024, Academia, https://www.academia.edu/116221937/G%C3%BC%C3%A7l%C3%BC_T%C3%BCrkiye_%C4%B0%C3%A7in_Savunma_Sanayi_%C3%96nerileri
- Duran, B. (2020). *Türkiye'nin gökyüzündeki yeni gücü – İHA'lar*. Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA). <https://www.setav.org/assets/uploads/2020/10/A336.pdf>
- Baykar (2024/2025) <https://baykartech.com>
- STM (2025) www.stm.com.tr